

Ruimte voor Advies

Adviesgroep voor ruimte, water en natuur

Quicksan soortenbescherming

Drostendijk 71 te Beemte- Broekland

In het kader van sloopwerkzaamheden,
herinrichting terrein en realisatie woningen

Titel	Quicksan soortenbescherming Drostendijk 71 te Beemte-Broekland
Betreft	Quicksan soortenbescherming i.h.k.v. functiewijziging
Locatie	Drostendijk 71 7341 SH Beemte-Broekland
Uitvoering	J.Mossink, Ruimte voor Advies BV Deventerstraat 179 8171 NS Vaassen
Contactpersoon	Dhr. J. Mossink, ecoloog mossink@ruimtevooradvies.nl - 06 83 222 610
Opdrachtgever	Fam. Ten Voorde
Datum	08-01-2020
Status	Versie 1.0

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Beschrijving locatie en ingreep	
1.3	Opzet onderzoek	
1.4	Kwaliteitsborg	
2	Resultaten beschermde flora en fauna	8
2.1	Vaatplanten	
2.2	Broedvogels	
2.3	Vleermuizen	
2.4	Grondgebonden zoogdieren	
2.5	Overige soorten	
3	Effecten en aanbevelingen	15
3.1	Vaatplanten	
3.2	Broedvogels	
3.3	Vleermuizen	
3.4	Grondgebonden zoogdieren	
3.5	Overige soorten	
3.6	Algemeen	
4	Conclusies	18
4.1	Overzicht van de bevindingen	
4.2	Conclusies en aanbevelingen	
5	Wettelijk kader	21
5.1	Inleiding	
5.2	Gebiedsbescherming	
5.3	Soorten bescherming	
5.4	Rode lijsten	

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van de initiatiefnemer voerde Ruimte voor Advies een quickscan Wet natuurbescherming - onderdeel soortenbescherming uit aan de Drostendijk 71 te Beemte-Broekland. De initiatiefnemer heeft een functiewijziging van “agrarisch” naar “wonen” aangevraagd (rood voor rood regeling). Het voornemen is om drie bijgebouwen te slopen en daarvoor in de plaats twee woningen en een schuur te realiseren. De bestaande woning blijft behouden. De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming onderdeel soortenbescherming. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een ‘quickscan’: een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. De quickscan betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Gemeente Apeldoorn geeft aan dat naast toetsing van effecten op beschermde diersoorten een stikstofberekening noodzakelijk is om te bepalen of er sprake is van externe effecten op Natura 2000-gebieden. De stikstofberekening is geen onderdeel van voorliggend onderzoek. Verder ligt de locatie buiten het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO). Er wordt geen toetsing naar externe effecten op GNN en GO gevraagd.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

De onderzoekslocatie betreft een terrein met een oppervlakte van ca. 2700 m² aan de Drostendijk 71 te Beemte-Broekland, gemeente Apeldoorn (zie afb. 1.1 en 1.2). Het gaat om een voormalig agrarisch bedrijf. De bestaande bebouwing op het erf bestaat uit een woning met aangebouwde garage, een kapschuur en twee veestallen. Aan de woning met aanbouw en omringende tuin vinden geen ingrepen plaats.

De kapschuur (1) bestaat voor het grootste deel uit enkellaags metalen damwandplaten (zowel gevels als dak) en een houten balkconstructie. Aan de voorzijde is de schuur geheel open. De grote veestal (2) is opgebouwd uit bakstenen gevels zonder toegankelijke spouw. Het dak bestaat uit enkellaags asbesthoudende golfplaten die in slechte staat verkeren. Een deel van de stal bestaat uit een afgesloten gedeelte, de voormalige melkruimte. Boven de melkruimte bevindt zich een donkere zolderruimte die via een opening in het stalgedeelte bereikbaar is. Gevelbetimmering ontbreekt, de daklijsten sluiten strak aan op de gevels waardoor er geen ruimte is voor vogel of vleermuizen. De gevels van de kleine stal (3) bestaan voor het grootste deel uit metselwerk zonder toegankelijke spouw. Aan de zuidkant is een gedeelte aangebouwd, dit bestaat uit damwandplaten. Het dak van deze stal bestaat uit asbesthoudende golfplaten met op enkele plekken isolerende platen aan de binnenzijde, met een tussenruimte van circa 25 centimeter tussen golfplaat en isolatiemateriaal. Besloten ruimtes achter betimmeringen, daklijsten, in muren en dergelijke ontbreken ook hier.

De te slopen bijgebouwen liggen in het noordelijk deel van het perceel. Het terrein is deels verhard met klinkers en betonplaten. Langs de opstallen liggen enkele stroken met opgaande sierbeplan-

ting en bramen. Tussen de kapschuur en veestallen ligt een verruigde moestuin. Ten noorden van de grote stal ligt een verruigd stukje graanakker (circa 200 m²). Langs de oostgrens van het perceel loopt een te handhaven halfverhard kavelpad in noordelijke richting. De bestaande woning en garage liggen in het zuidelijk deel van het perceel. Om de woning ligt een strak onderhouden gazon, enkele sierheesters en bomen, beukenhaag, een haag van laurierkers en een met klimop begroeide schutting. Het plangebied is onderdeel van een kampenlandschap met boerderijen, akkers en graslanden omlijst door houtwallen en lanen maar vormt hierin een relatief open element. De locatie ligt in een overwegend agrarisch landschap met aan de westkant de stad Apeldoorn en op ongeveer 500 meter afstand de rijksweg A50, en 1,5 kilometer in oostelijke richting vliegveld Teuge.

De voornaamste ingrepen zijn:

- Sloop van de kapschuur en veestallen
- Dempen van twee greppels
- Bouwrijp maken noordelijk deel van het perceel t.h.v. nieuwbouw
- Nieuwbouw twee woningen en een schuur
- Landschappelijke inpassing nieuwbouw

Alle ingrepen vallen onder de noemer “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”.

1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (NDFF, verspreidingsatlassen, websites etc.), gevolgd door een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op 19 december 2019 bezocht door J. Mossink BSc, ecooloog van bureau Ruimte voor Advies. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is in het bijzonder gelet op (mogelijke) verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten, zoals huismus, uilen, vleermuizen en marters. Het locatiebezoek is onder halfbewolkte omstandigheden uitgevoerd bij een temperatuur van 11 °C en matige wind uit het zuidoosten.

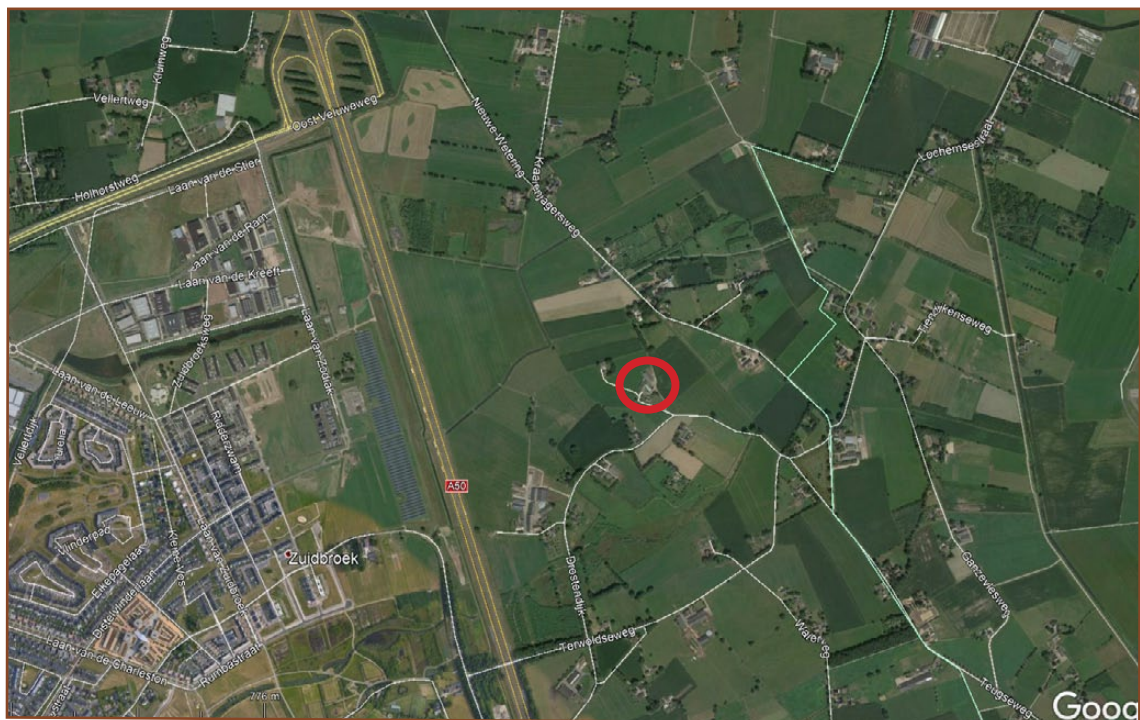
1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies is kandidaat-lid van en hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus (NGB), soortinventarisatieprotocollen van het NGB en/of richtlijnen kennisdocumenten van BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeenten, provincies en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

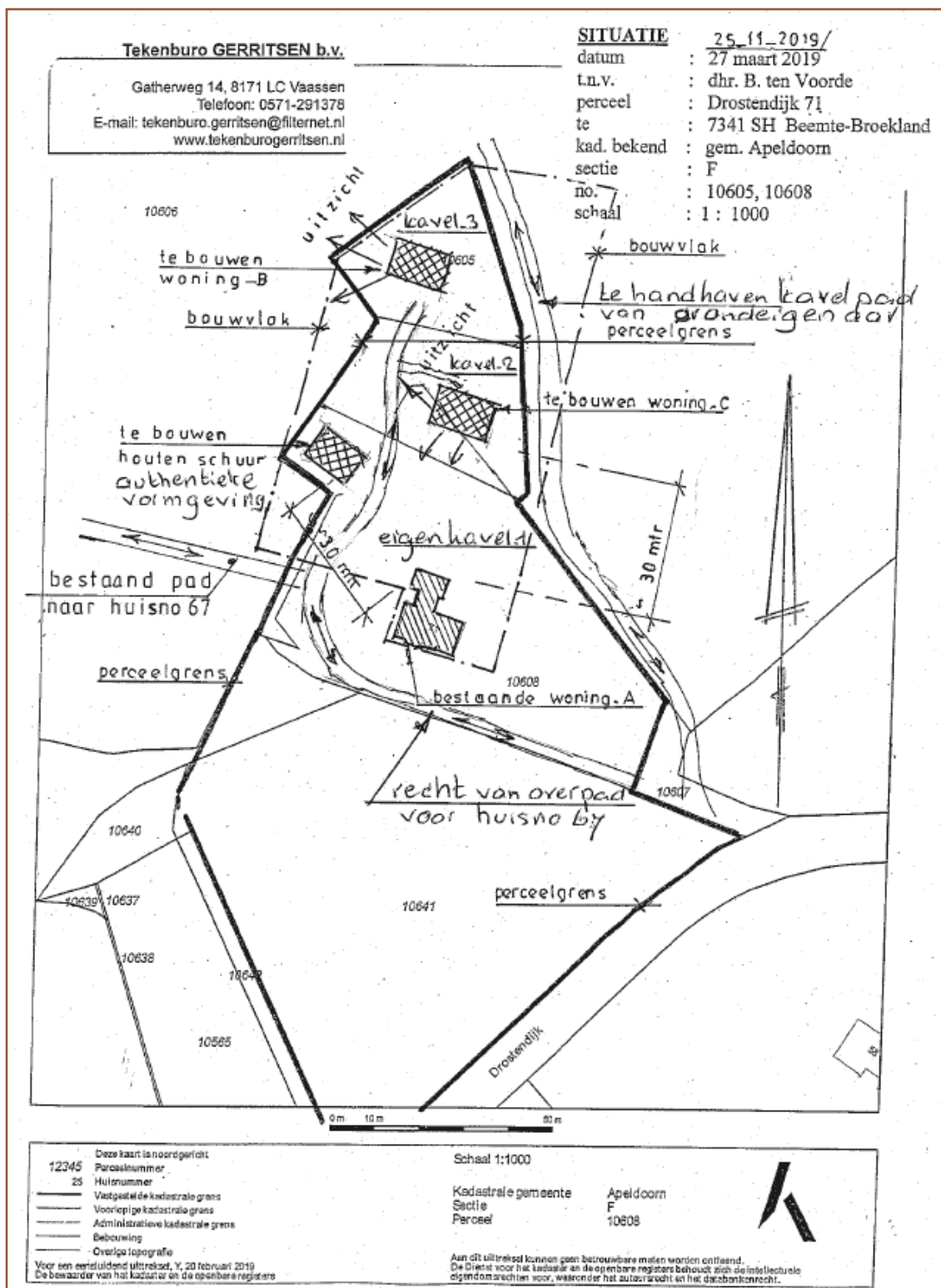
Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en –beheer. Ook dient er rekening te worden gehouden met de veranderingen in wet- en regelgeving. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaardere beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Afb. 1.1: Luchtfoto onderzoekslocatie (rood kader) aan de Drostendijk 71. 1 = kapschuur, 2 = grote veestal, 3 - kleine veestal, 4 = bestaande woning met garage. Bron ondergrond: GoogleMaps2019, Aerodata International Surveys, GeoBasis-DE/BKG, GeoContent, Maxar technologies 2019.

Afb. 1.2: Ligging plangebied vanuit een groter perspectief gezien. Bron ondergrond: GoogleMaps2019, Aerodata International Surveys, GeoBasis-DE/BKG, GeoContent, Maxar technologies 2019.

Afb. 1.3: Situatieschets beoogde situatie. De landschappelijke inpassing is op deze schets nog niet meegenomen maar wordt beschreven in een landschapsinrichtingsplan. Bron: Tekenburo Gerritsen.

2.1 Vaatplanten

Op de locatie komen geen bijzondere of beschermde plantensoorten voor. De locatie ligt in een gebied met overwegend intensief agrarisch karakter en zeer voedselrijke omstandigheden. Ook zijn geen muurplanten aangetroffen op de planlocatie. De bebouwing heeft geen kalkrijke voegen, de gevels zijn onbegroeid. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Door de ligging, het huidige terreinbeheer en het ontbreken van zeer specifieke biotopen waar beschermde planten worden aangetroffen, is aanwezigheid van beschermde vaatplanten uit te sluiten. Ook zijn er vanuit de NDFF geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten in en rondom het plangebied. Aanwezigheid van beschermde vaatplanten is daarom uitgesloten.

2.2 Broedvogels

2.2.1 Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die niet zelf hun nest bouwen, maar voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van menselijke bebouwing, soorten die jarenlang dezelfde locatie gebruiken of soorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode gebruikt wordt. Ook andere onderdelen van de leefomgeving van belang voor het functioneren van een jaarrond beschermde nestplaats zijn beschermd. Denk hierbij aan jachtgebied van uilen en roofvogels of schuil- en slaapplekken van huismussen struiken.

Huismus

Huismussen komen relatief algemeen voor in het buitengebied van de gemeente Apeldoorn. Leefgebied van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal elementen, die binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. De habitat moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassen en jongen), dekking zoals groenblijvende struiken en klimplanten, plekken voor stofbaden en drinkwater.

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen gezien of gehoord op het erf. De te slopen bebouwing is uitvoerig onderzocht op nesten, nestresten en andere tekenen die duiden op een functie voor mussen. In het bijzonder is gelet op potentiële nestlocaties in hoeken en nissen nabij de dakconstructie. Hierbij zijn nergens oude of recente nesten aangetroffen. De enkele nesten die wel werden aangetroffen waren gezien vorm en afwerking duidelijk het werk van andere vogelsoorten zoals zanglijster. De bestaande woning en aangebouwde garage beschikken over een pannendak en lijken geschikt als nestlocatie. De ruimte onder de pannen is niet onderzocht op aanwezigheid van nesten. Het ontbreken van enige vorm van activiteit maakt de kans op aanwezigheid van vaste nestplaatsen of andere belangrijke functies als schuilplaatsen in de hagen echter uiterst klein. De bewoners geven aan vrijwel nooit mussen te zien in de tuin, terwijl soorten als roodborst, koolmees en heggenmus zich wel laten zien. Mogelijk is afwezigheid van huismussen te verklaren door de relatief open omgeving met weinig veilige verbinding tot andere erven in combinatie met een gebrek aan vaste voedselbronnen, dit blijft echter gissen.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden vrijwel uitsluitend in geschikte gebouwen in stedelijke omgeving. De onderzoekslocatie ligt in een relatief zeer open gebied ver van de bebouwde kom. Buiten dat lijkt uitsluitend de woning met garage geschikt voor gierzwaluwen. In de te slopen bebouwing zijn geen voor gierzwaluwen geschikte nestlocaties (bijvoorbeeld onder pannendaken, achter dakgoten etcetera) beschikbaar. Nader onderzoek naar de gierzwaluw is niet nodig.

Kerkuil en steenuil

Van zowel kerkuil als steenuil is bekend dat ze in de directe omgeving van het plangebied voorkomen (NDFF, eigen waarnemingen). Er zijn geen nestkasten op het perceel aanwezig. Andere besloten, donkere ruimtes ontbreken vrijwel geheel in de te slopen bebouwing. Alleen in de grootste voormalige veestal is een kleine, donkere zolderruimte aanwezig die vrij toegankelijk is via een opening aan de binnenzijde van de stal. Deze ruimte kon via een steiger bereikt en geïnspecteerd worden. In de ruimte waren geen voor de hand liggende broedlocaties te zien. Ook werden in deze ruimte geen braakballen, veren of uitwerpselen van uilen gevonden waarmee een functie als vaste rust- of voortplantingsplaats is uitgesloten.

In de kleinere stal (nummer 3 op afbeelding 2.1) zijn tijdens het veldbezoek in totaal 7 braakballen van kerkuil aangetroffen onder een ballkconstructie in het zuidelijk deel van de stal, samen met wat uitwerpselen en veertjes. Eén braakbal was relatief vers, de overige braakballen waren stoffig en deels uit elkaar gevallen. Gezien het beperkte aantal braakballen en overige sporen gaat het om een incidenteel gebruikte rustplaats. Kerkuilen beschikken over een netwerk van meer of minder gebruikte verblijfplaatsen waarbij met name jonge exemplaren veel door de omgeving zwerven. In de grote stal en kapschuur werden geen braakballen aangetroffen. In de kapschuur duiden uitwerpselen onder de nokbalk erop dat deze mogelijk incidenteel als roestplek gebruikt wordt door een kerkuil. Verdere sporen zoals braakballen ontbreken in de kapschuur.

Het erf is mogelijk onderdeel van een territorium van de kerkuil. Gezien het geringe oppervlak geschikt jachtgebied (enkele tientallen vierkante meters) is er geen sprake van essentieel leefgebied, zeker gezien de geschiktheid van grote delen van de directe omgeving binnen een straal van 500 meter rond het plangebied. Van de steenuil werden geen sporen of potentiële nestlocaties aangetroffen. De open ligging van het erf ten opzichte van de omgeving en de beperkte beschikbaarheid van geschikt jachtgebied (zoals kort grasland met uitkijkposten) maakt het erf op voorhand weinig geschikt als leefgebied. De steenuil kan dan ook als afwezig worden beschouwd.

Overige jaarrond beschermde nestplaatsen

De te slopen bebouwing heeft geen potentie als broedlocatie voor overige soorten met jaarrond beschermde nest- en verblijfplaatsen zoals roofvogels, ransuil, roek of grote gele kwikstaart. De te verwijderen begroeiing is te gering van formaat om als nestboom te kunnen dienen voor soorten met jaarrond beschermde nesten. Aanwezigheid van overige jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen van vogels is derhalve uitgesloten.

2.2.2 Overige broedvogels

In de te slopen veestallen zijn enkele komvormige, van binnen glad afgewerkte nesten aangetroffen van zangvogels. Ook werden duivenveren gevonden in de kapschuur en stallen. Er werden geen nesten of nestresten van bijvoorbeeld boerenzwaluw of huiszwaluw gevonden.

De opgaande begroeiing op het erf is geschikt voor algemene broedvogels zoals merel, zanglijster,

roodborst, winterkoning en houtduif. Tijdens het broedseizoen bestaat er een kans op broedgevallen in te slopen bebouwing en opgaande beplanting binnen invloedssfeer van de werkzaamheden. Van de te verwachten broedvogels is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt, ofwel vanaf de nestbouw totdat de jongen het nest permanent verlaten hebben. Voor veel soorten valt het broedseizoen in de periode half maart - half augustus, maar eerdere of latere broedgevallen van met name duiven kunnen voorkomen.

2.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineair doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied zijn beschermd.

In de omgeving van het plangebied zijn gezien de verspreidingsgegevens en biotoop voornamelijk gewone en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis te verwachten. Van de rosse vleermuis zijn verblijfplaatsen op voorhand uitgesloten omdat er geen geschikte bomen op het erf staan. De overige genoemde soorten hebben hun verblijfplaatsen regelmatig of vrijwel uitsluitend in bebouwing.

Verblijfplaatsen vleermuizen

Een aantal in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn wat hun verblijfplaatsen betreft geheel of gedeeltelijk afhankelijk van bebouwing. Een voorwaarde is dat er geschikte, toegankelijke ruimtes voor vleermuizen aanwezig zijn. Tijdens het locatiebezoek is de bebouwing uitgebreid geïnspecteerd op aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen zoals open stootvoegen en ruimtes onder dakpannen, achter gevelplaten en -betimmeringen etcetera. De conclusie is dat de te slopen bebouwing ongeschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. De gevels van de stallen zijn opgetrokken uit baksteen maar een toegankelijke spouw ontbreekt. Ruimtes achter gevelbetimmering, daklijsten of andere delen van de constructie ontbreken eveneens. De daken bestaan uit enkellaags golfplaten die in slechte staat verkeren waardoor tocht en licht vrij spel hebben. In de kleine stal zijn op een aantal plekken isolerende platen in de dakconstructie aangebracht. De ruimte tussen golfplaat en isolatiemateriaal is 20-30 centimeter. Dit is te veel voor soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Bovendien zijn er veel openingen in het materiaal waardoor er veel invloed van tocht en licht is. Om deze reden is de stal ook voor de overige vleermuissoorten ongeschikt. Sporen van vleermuizen, zoals uitwerpselen of afgebeten insectenvleugels, werden nergens aangetroffen. De constructie van de kapschuur bestaat vanaf een meter boven maaiveld uit enkellaags metalen golfplaten zonder besloten ruimtes waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. De woning en garage zijn met hun voor vleermuizen toegankelijke pannendak en mogelijk spouw geschikt als verblijfplaats voor bijvoorbeeld gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Foerageergebied, migratie- en vliegroutes

Het onderzochte perceel is geen onderdeel van doorlopende landschappelijke structuren die ter oriëntatie gebruikt kunnen worden. Een functie als vliegroute of migratieroute is daarmee uitgesloten. Als foerageergebied is het erf matig geschikt. Kleine aantallen foeragerende vleermuizen

kunnen wel verwacht worden in de luwte rond de bebouwing en rond opgaande beplanting op het erf. Het relatieve belang van het onderzochte perceel als foerageergebied is op voorhand klein. Van essentieel foerageergebied is zeker geen sprake aangezien er veel foerageergebied in de directe omgeving voorhanden is in de vorm van erven, houtsingels en (op iets grotere afstand) watergangen.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder “grondgebonden zoogdieren” worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit zijn knaagdieren, haasachtigen, insecteneters en marters. De kleine marterachtigen zijn onder andere afhankelijk van voldoende ruigtebegroeiing en houtwallen om te jagen, rusten en zich te kunnen verplaatsen tussen verschillende onderdelen van hun leefgebied.

Steenmarter, boommarter en kleine marterachtigen (bunzing, wezel, hermelijn)

Vanuit de NDFF zijn de afgelopen 5 jaar waarnemingen bekend van bunzing, wezel en steenmarter binnen een straal van 1000 meter van het plangebied (o.a. Lochemseweg, Kraaienjagersweg en als verkeersslachtoffer langs de A50). Van de steenmarter zijn in de bebouwing en op het erf geen sporen aangetroffen in de vorm van latrines, prooi-resten, krabsporen, of eierschalen. Van de bunzing en wezel werden evenmin sporen aangetroffen. Aan de hand van de quickscan kan aanwezigheid echter niet worden uitgesloten gezien het verborgen leven van deze kleine marterachtigen en het feit dat sporen meestal zeer moeilijk vindbaar zijn. Terreindelen met opgaande begroeiing rond de bebouwing, gestapeld materiaal op het erf, slootkanten en het verruigde graanakkertje make het erf in potentie geschikt als onderdeel van leefgebied. Ook kan het erf mogelijk dienen als verbinding (‘stapsteen’) tussen optimalere leefgebieden aan de Kraaienjagersweg ten noorden van het plangebied en de Drostendijk in het zuiden, richting Terwoldseweg. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of het plangebied inderdaad een functie voor bunzing en wezel heeft. Steenmarter wordt hooguit incidenteel verwacht. De boommarter is gebonden aan bossen of tenminste parkachtige landschappen in een relatief bosrijke omgeving. Gezien de ligging in een relatief open agrarisch landschap komen boommarters met zekerheid niet op het erf voor.

Overige grondgebonden zoogdieren

Er is geen dassenburcht in de directe omgeving van het erf. Overige beschermde of bijzondere grondgebonden zoogdiersoorten zijn uit te sluiten wegens het ontbreken van potentieel leefgebied. Algemene kleine zoogdiersoorten zoals veldmuis, bosmuis, huismuis en huisspitsmuis komen vrijwel zeker voor in de omgeving van het onderzoeksgebied. Met name in de moestuin en verruigde hoek zijn zeer veel holen van vermoedelijk veldmuis zichtbaar. In de weilanden worden soorten als haas, mol en ree verwacht. Deze soorten zijn niet beschermd of opgenomen op de vrijstellingslijst van de provincie Gelderland bij ingrepen in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

2.5 Overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden)

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig waarmee aanwezigheid van vissen is uitgesloten. Centraal tussen de stallen liggen twee ondiepe sloten die ter afwatering dienen. Na de relatief natte periode voorafgaand aan het veldbezoek stond er een laag water in de sloten, maar in drogere tijden zullen de sloten snel droogvallen. Bij voldoende natte omstandigheden in het voorjaar zou een soort als bruine kikker mogelijk tot voortplanting kunnen over-

gaan in de sloot, maar de kans op succes lijkt klein. De ruigere terreindelen zijn hooguit geschikt als landhabitat voor enkele veelvoorkomende amfibieën die in de omgeving voorkomen (bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad). Voor deze soorten geldt ook een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Door het ontbreken van water is ook de aanwezigheid van vissen uitgesloten. Het terrein voldoet niet aan de voorwaarden waaraan potentieel leefgebied van reptielen en beschermde ongewervelden (libellen, kevers, weekdieren) moet voldoen, waardoor aanwezigheid van dergelijke soorten is uitgesloten. Vanuit de NDFF zijn, zoals te verwachten gezien bovenstaande bevindingen, geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden, reptielen of amfibieën in het plangebied en omgeving.

Afb. 2.1: De te slopen kapschuur gezien vanaf de bestaande woning. Ongeveer op de plek van de kapschuur wordt een houten schuur gerealiseerd.

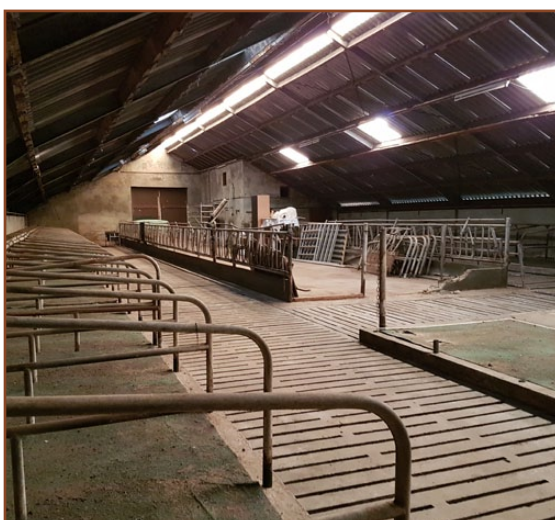
Afb. 2.2: Binnenzijde van de kapschuur. Er werden geen nesten aangetroffen. Wel uitwerpselen van vermoedelijk een kerkuil. Braakballen ontbraken in de kapschuur.

Afb. 2.3: Grote veestal, met links de kleinere veestal en op de achtergrond de kapschuur. De stal is ongeschikt voor vleermuizen en er werden geen nesten aangetroffen.

Afb. 2.4: De oostgevel van de grote stal. Het terrein is hier sterk verruigd, met o.a. een stukje voormalige graanakker.

Afb. 2.5: Binnenzijde grote stal. Het dak is in slechte staat. Er werden nergens nesten, nestresten, braakballen of andere sporen van beschermde soorten aangetroffen in dit gebouw.

Afb. 2.6: De kleine veestal, met linksachter de kapschuur.

Afb. 2.7: Zuidelijk deel van de kleine stal. Hier werden enkele braakballen van een kerkuil aangetroffen.

Afb. 2.8: Braakbal kerkuil. In totaal werden minder dan 10 braakballen op het terrein aangetroffen, waarvan de meeste gedateerd waren. Het gaat om een incidentele roestplaats.

Afb. 2.9: Verrommelde moestuin met greppel tussen de te slopen opstallen.

Afb. 2.10: Noordpunt van het perceel. Hier ligt een verruigd stukje graanakker.

Afb. 2.11: Greppel en struiken langs de oostgevel van de kleine stal.

Afb. 2.12: De te behouden woning en garage. Op de achtergrond de kleine veestal.

3

EFFECTEN EN AANBEVELINGEN

3.1 Vaatplanten

Op de onderzoekslocatie zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Effecten op beschermde planten zijn uitgesloten, nader onderzoek is niet nodig.

3.2 Broedvogels

De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot verstoring, aantasting of vernieling van jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen van huismus, steenuil, kerkuil en andere vogels uit deze categorie.

Het erf heeft geen wezenlijke functie voor huismussen wat betreft overige beschermde gebiedsfuncties zoals schuilgelegenheid en foerageergebied. De kerkuil maakt incidenteel gebruik van de kapschuur en kleine stal maar van een vaste rust- of voortplantingsplek is geen sprake op het erf. Als foerageergebied zijn kleine delen van het plangebied geschikt, en dan met name het verruigde graanakkertje in de noordelijke hoek van het terrein. Het gaat in totaal om een dermate beperkte hoeveelheid oppervlak ten opzichte van de totale mogelijkheden in de omgeving dat er geen sprake is van wezenlijke aantasting van het leefgebied van de kerkuil.

De nieuwbouw biedt mogelijk kansen voor huismussen in geval er nestruimtes worden aangeboden onder de dakconstructie of achter betimmeringen. Voor kerkuil en in mindere mate steenuil zijn er ook mogelijkheden om de situatie te verbeteren. De bewoners van de bestaande woning geven aan graag een nestkast voor uilen te willen plaatsen en het voedselaanbod te willen vergroten. Zo was er in de tuin al een takkenril gerealiseerd met de bedoeling muizen aan te trekken. Voor de steenuil zou een (marterproof) nestkast in één van de bomen in de achtertuin succes kunnen opleveren, zeker wanneer er in de toekomstige erfinrichting voorzien wordt in uitkijkposten en foerageermogelijkheden (één of meer muizenruiters of takkenrillen aan rand erf). De kerkuil is reeds bekend met de locatie. Het verdient aanbeveling om in overleg met de lokale uilenwerkgroep te bepalen of er een geschikte plek is voor het plaatsen van een nestkast, bijvoorbeeld in de zolder van de houten schuur. De kans op bezetting van een uitpandige kast is doorgaans klein.

Effecten op overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen zijn eveneens uitgesloten. In de woning en tuin zijn geen potentiële nestplaatsen van gierzwaluw, roofvogels, uilen en andere soorten aanwezig waardoor nader onderzoek overbodig is.

Broedgevallen van algemene broedvogels zoals zanglijster, merel, houtduif, winterkoning, heggemus en roodborst zijn mogelijk in de te slopen opstallen, struiken en struweel. Aan de kapschuur hangt een nestkast die geschikt is voor bijvoorbeeld koolmees. De werkzaamheden kunnen leiden tot het verstoring of vernieling van nesten van algemene broedvogels in het broedseizoen van de betreffende soorten. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode. Bezette nesten zijn altijd beschermd ongeacht de periode. Voor veel soorten is de kans op broedgevallen in de periode half maart - half augustus het grootst. Eerdere of latere broedgevallen zijn wel mogelijk, vooral van de houtduif. Bezette nesten zijn altijd beschermd, onafhankelijk van de soort en het moment van nestelen. Worden toch bezette nesten aangetroffen dan dienen werkzaamheden met een mogelijk negatief effect te worden uitgesteld totdat de ouders klaar zijn met broeden en de

jongen zelfstandig het nest definitief hebben verlaten.

Het is van belang om mogelijk verstorende werkzaamheden (sloopwerkzaamheden, rooien opgaande beplanting) buiten het broedseizoen te starten of preventieve maatregelen te nemen om vestiging van broedgevallen te voorkomen. Houdt tijdens het broedseizoen een verstoring-vrije zone van tenminste enkele meters rond de begroeiing aan en/of snoei de begroeiing in de buurt van verstorende werkzaamheden sterk terug voorafgaand aan het broedseizoen om broedgevallen te voorkomen. Wanneer de werkzaamheden toch in de periode half maart - half augustus starten is een broedvogelcheck door een erkend broedvogelkundige noodzakelijk om vast te stellen of er broedgevallen aanwezig zijn in relevante bebouwing en begroeiing.

3.3 Vleermuizen

Effectbeoordeling vaste rust- en verblijfplaatsen vleermuizen

De te slopen bebouwing is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Effecten op dergelijke jaarrond beschermde verblijfplaatsen door de sloop zijn uitgesloten. De bestaande woning en garage zijn geschikt als verblijfplaats van soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger maar deze bebouwing blijft behouden en ligt buiten invloedssfeer van mogelijk verstorende factoren die zich kunnen voordoen tijdens de aanlegfase en gebruiksfase. Het uitvoeren van nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is daarom niet nodig.

De nieuwbouw van twee woningen en een schuur biedt mogelijkheden voor vleermuizen door 'natuurinclusief' te bouwen. In de nieuwbouw kunnen met relatief weinig inspanning en kosten voorzieningen getroffen worden voor vleermuizen zoals inbouwstenen voor vleermuizen, een ongeïsoleerde spouw met open (hoge) stootvoegen, overhangende eindgevelpannen of overstek met toegang tot de achterliggende ruimte, toegankelijke ruimtes achter boeidelen/daklijsten/gevelbetimmering. Meer informatie is bijvoorbeeld te vinden op de website van de Zoogdierverseniging of op bouwnatuurinclusief.nl. Het aanbieden van nieuwe verblijfplaatsen draagt bij aan het instandhouden van de lokale vleermuispopulaties. Op deze manier kan een positief effect bewerkstelligd worden.

Effectbeoordeling vaste vlieg- en migratieroute en essentieel foerageergebied

Boven het terrein wordt mogelijk gevoerageerd door algemene vleermuissoorten zoals de gewone dwergvleermuis en laatvlieger die in de omgeving voorkomen. Mogelijke effecten hebben hooguit betrekking op een zeer klein deel van het beschikbare foerageergebied van vleermuizen in de omgeving waardoor van essentieel foerageergebied geen sprake kan zijn. In of langs het plangebied liggen geen landschappelijke structuren die mogelijk onderdeel zijn van vlieg- of migratieroutes. Nader onderzoek naar essentiële foerageergebieden of vaste vliegroutes is derhalve niet nodig. Wel is vanuit de zorgplicht van belang om onnodige lichtverstoring van het mogelijke foerageergebied te voorkomen. Dit kan door tijdens de aanleg- en gebruiksfase uitstraling van eventuele bouwlampen, buitenverlichting en tuinverlichting naar boven en dan met name richting de randen van het terrein te voorkomen. Gebruik bijvoorbeeld afschermende armaturen, beperk de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter en plaats niet meer verlichting dan nodig.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied is geschikt voor de kleine marterachtigen bunzing en wezel. Ook steenmarter komt in de omgeving voor. Aan de hand van de quickscan kan aanwezigheid van deze nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb) niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodza-

kelijk om vast te stellen of deze soorten voorkomen binnen het plangebied en zo ja welke functie het plangebied heeft. Dit om vast te stellen of er sprake is van beschadiging of vernieling van leefgebied of vaste rustplaatsen en daarmee overtreding van de Wnb. Het onderzoek dient te worden uitgevoerd door een deskundige op het gebied van de betreffende soorten. Het onderzoek kan worden uitgevoerd door het plaatsen van cameravallen van het type Struikrover, bij uitstek geschikt voor onderzoek naar alle soorten marterachtigen. Gezien de omvang van het plangebied lijkt de inzet van 2 camera's gedurende 8 weken (september - februari) of 4 weken in de meest actieve periode (maart - augustus). Indien geen marters worden aangetroffen dan zijn verdere acties ten aanzien van marterachtigen niet nodig. Als er wel marters worden aangetroffen dan zijn mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig en mogelijk ook een ontheffingsaanvraag, afhankelijk van het feit of overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen is.

Op de planlocatie worden verder uitsluitend kleine, algemene zoogdiersoorten verwacht. De werkzaamheden kunnen op beperkte schaal tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels van muizen en insectenetters. Omdat een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle dieren en planten geldt.

3.5 Overige soorten (amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden)

Het voorkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden) is op voorhand uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied of doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn derhalve op voorhand uit te sluiten. De sloten zijn in geval van een nat voorjaar mogelijk geschikt als voortplantingswater voor de bruine kikker. Demping van de watergangen dient plaats te vinden buiten de periode maart - half juli, de kwetsbare voortplantingsperiode. Deze beperking geldt niet wanneer de sloten droog staan, of wanneer een deskundige vaststelt dat er geen eieren of larven van amfibieën aanwezig zijn. Een deel van het terrein is daarnaast geschikt als landhabitat voor gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Voor de te verwachten algemene amfibieënsoorten heeft de provincie Gelderland vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling verleend. De overige soorten die voor kunnen komen zijn niet beschermd. Zoals voor alle soorten, beschermd of niet, geldt ook hier de algemene zorgplicht.

3.6 Algemeen

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. In dit specifieke geval zijn naar verwachting geen speciale maatregelen nodig;
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen, dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en moet contact opgenomen worden met een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.
- *Extra: Ruimte voor Advies promoot natuur in stad & land. Zo is het bij nieuwbouw van woningen vaak met relatief weinig moeite mogelijk om huismussen, vleermuizen, zwaluwen en andere dieren een plek te geven. Bij voorkeur door ruimtes naar een spouw, onder dakpannen of achter betimmeringen toegankelijk te maken. Andere mogelijkheden zijn het aanbrengen van nestkasten, toepassen van inheemse beplanting, terughoudend zijn met buitenverlichting en bestrating en juist royaal met groen.*

4

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

4.1 Overzicht van de bevindingen

Soortbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Flora - beschermde soorten	niet	geen	geen
Vleermuizen - verblijfplaatsen	niet	niet	geen
Vleermuizen - vliegroutes	niet	niet	niet
Vleermuizen - essentieel foerageergebied	niet	niet	niet
Vleermuizen - lichtverstoring	mogelijk	mogelijk	zie bij 4.2
Zoogdieren - gebouwbewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - grond-/boombewonend	mogelijk	mogelijk	zie bij 4.2
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	zeker	negatief	zorgplicht
Vogels - jaarrond beschermde nesten	niet	niet	niet
Vogels - algemene broedvogels	mogelijk	mogelijk	zie bij 4.2
Amfibieën - vrijgestelde soorten	beperkt mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Overige beschermde soorten	niet	geen	geen

Het onderdeel gebiedsbescherming is geen onderdeel van voorliggend onderzoek.

4.2 Conclusies en aanbevelingen

4.2.1 Vleermuizen

- Vervolgonderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is niet nodig doordat geschikte mogelijkheden ontbreken in de te slopen bebouwing. Effecten op vliegroutes en essentieel foerageergebied zijn eveneens uitgesloten.
- De nieuwbouw biedt volop kansen voor vleermuizen door het realiseren van voorzieningen die kunnen dienen als verblijfplaats. Zie hoofdstuk 3.3 voor meer informatie.
- Vanuit de zorgplicht dient onnodige lichtverstoring van het mogelijke foerageergebied te voorkomen. Dit kan door tijdens de aanleg- en gebruiksfase uitstraling van eventuele bouwlampen, buitenverlichting en tuinverlichting naar boven en dan met name richting de randen van het terrein te voorkomen. Gebruik bijvoorbeeld afschermende armaturen, beperk de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter en plaats niet meer verlichting dan nodig.

4.2.2 Vogels met jaarrondbeschermde nestplaatsen

- De te slopen schuren zijn niet geschikt als broedlocatie voor gierzwaluwen. Van huismussen ontbreken nestlocaties en tijdens het veldbezoek werd geen enkele activiteit van huismussen op of rond het erf vastgesteld. Nader onderzoek naar huismussen en gierzwaluwen is niet nodig. Voor de huismus biedt de nieuwbouw mogelijkheden indien de pannendaken toegankelijk worden (in ieder geval de onderste pannenrijen) en er voldoende beschutting en slaappleghoogte komt in de vorm van geschikte struiken of hagen, zoals meidoorn.
- De grote stal en kapschuur worden incidenteel gebruikt als rustplaats door de kerkuil. Van een vaste rust- of voortplantingsplaats is met zekerheid geen sprake gezien de geringe

hoeveelheid sporen en het ontbreken van een nestkast. Het mogelijke belang van het erf als foerageergebied is op voorhand dermate beperkt dat nader onderzoek naar kerkuil niet nodig is.

- De bewoner geeft zelf aan graag wat voor uilen te willen betekenen. Het plaatsen van een nestkast voor kerkuil en/of steenuil lijkt op voorhand kansrijk, zeker wanneer de geschiktheid als foerageergebied verbeterd wordt. Denk hierbij aan het plaatsen van muizenruiters of takkenrillen, het inzaaien van een ruig overhoekje met granen en kruiden en het voorzien in uitkijkposten om te jagen. Een onderdeel van het landschapsinrichtingsplan is hoogstwaarschijnlijk de aanleg van een houtwal langs een deel van de perceelgrens van de bebouwing of langs het weiland ten zuiden ervan. Aanleg ervan zal vermoedelijk bijdragen aan de geschiktheid als leefgebied voor uilen.
- De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen effect op overige vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen of leefgebied.

4.2.3 Algemene broedvogels

- Tijdens het broedseizoen kunnen nesten verstoord, beschadigd of vernield worden bij sloopwerkzaamheden en het verwijderen van beplanting. Voer werkzaamheden die kunnen leiden tot het vernielen of verstoren van nesten buiten het broedseizoen uit of begin buiten het broedseizoen. Het broedseizoen is geen vaste periode maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Eerdere of latere broedgevallen zijn niet uitgesloten, met name van duiven. Bezette nesten zijn altijd beschermd, ongeacht de soort of periode. Tijdens het broedseizoen kunnen mogelijk verstorende werkzaamheden uitsluitend worden uitgevoerd nadat een broedvogeldeskundige heeft vastgesteld dat er geen bezette nesten aanwezig zijn.

4.2.4 Bunzing, wezel en steenmarter

- Aan de hand van de quickscan kan aanwezigheid van bunzing, wezel en steenmarter (beschermd onder artikel 3.10 e.v. Wnb) niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of deze soorten voorkomen binnen het plangebied en zo ja welke functie het plangebied heeft. Dit om vast te stellen of er sprake is van beschadiging of vernieling van leefgebied of vaste rustplaatsen en daarmee overtreding van de Wnb. Het onderzoek dient te worden uitgevoerd door een deskundige op het gebied van de betreffende soorten. Het onderzoek kan worden uitgevoerd door het plaatsen van cameravallen van het type Struikrover, bij uitstek geschikt voor onderzoek naar alle soorten marterachtigen. Gezien de omvang van het plangebied lijkt de inzet van 2 camera's gedurende 8 weken (september - februari) of 4 weken in de meest actieve periode (maart - augustus).
- Indien geen marters worden aangetroffen dan zijn verdere acties ten aanzien van marterachtigen niet nodig. Als er wel marters worden aangetroffen dan zijn mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig en mogelijk ook een ontheffingsaanvraag, afhankelijk van het feit of overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen is.
- Een onderdeel van het landschapsinrichtingsplan is hoogstwaarschijnlijk de aanleg van een houtwal langs een deel van de perceelgrens van de bebouwing of langs het weiland ten zuiden ervan. Aanleg ervan zal vermoedelijk bijdragen aan de geschiktheid als leefgebied

voor marterachtigen.

4.2.4 Overige beschermde soorten

- Er worden geen overige beschermde soorten verwacht. Nader onderzoek naar effecten op overige beschermde soorten is niet aan de orde.

4.2.6 zorgplicht en calamiteiten

- Ten aanzien van álle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt de 'Algemene zorgplicht'. Met name geldt dit voor algemene soorten zoogdieren en amfibieën, waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden en dat er 'met zorg voor de natuur' gewerkt dient te worden;
- Worden er tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op een deskundige¹ op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

5.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

5.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied, zoals een toename van stikstofemissie en -depositie met mogelijke gevolgen voor stikstofgevoelige habitat-typen. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Gelders Natuurnetwerk (GNN)** komt voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Gelderland. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het **GNN** is sprake van een natuurbestemming. Binnen het **GNN** zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De begrenzing en doelstellingen van **GNN** worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

5.3 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid

5.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.